

- 1 Erhardus S. Rom. Imperij Comes Truchses de Wetze
hausus S. Cas. Maj. Camerae a puriore Ecclesia
De eius ostensu Diss. Theol. prof. G. Fitis D. et
M. Rubertho Othonis Helmst. 1652.
- 2 Desiderium et studium concordiae Eccles. G. Calixti 1650
- 3 De fide & operibus S. patris & Doctoris Aurelij
Augustini Episcopi Hipp. liber unq edit. a D. Henricis
A. dissertatio de hoc argto Eiusde Aut. Henn. 1652.
- 4 Dissertatio de Majestate Civili D. Joh. Hennichij
de sacris publicis templis & diebus festis endirio
Autore M. Joand. Hildebrandis Helmst. 1652
- 5 De cultu S. Virg. Mariae ap. Pont. G. Calixt. 1650.
- 6 de primatu Rni Pontificis G. Calixt. 1650.
- 7 de S. Scra, prof. G. Calixto Aut. et Res. M. Ecardo 1649
- 8 de justifiacoe hom. coram iudicio Dei. G. Calixto
Resp. M. Gerh. Fitis. 1650.
- 9 de controversijs q̄ circa Euchariſt. inter Catho
licos protestantes et Pont. incedunt proſide
12 D. Gerh. Fitis Resp. Fr. Wl. Calixto p. p. 1652
- 10 de S. Scra. ps. D. Gerh. Fitis Resp. Fr. Wl. Calixt. 1650
- 11 de S. Trinitat mysterio ps. Gerh. Fitis: et Fr. Wl. Calixt.
- 12 de immortalitate aīe G. Fitis: et Fr. Wl. Calixt. 1650
- 13 de Supremo iudicio & eterna beat. G. Fitis: et Fr. Wl. Cal.
- 14 de praedestinaēe G. Fitis: D. H. Conrad. Hoffm. 1650
- 15

Disputatio Theologica
DE
PECCATO
ORIGINIS

Quam

D. T. O. M. A.

P R Æ S I D E

HENRICO MARTINO
Eccardo SS. Theol. Doctore

& Profefs. Ordinar.

Ad diem IV. Calend. Martij

Publico examini subijcit

JOHANNES RUDOLPHUS HAGIUS,

Diepholdiâ Gueſtphalus.

R I N T E L I I,

Typis exſcripſit PETRUS LUCIUS, Typographus Academicus,

M. DC. LI.

XXX

T 161

ILLVSTRISSIMÆ AC GENEROSISSI-
ma Comiti ac Domina

DN. MARIÆ MAGDALENÆ,
natæ Comiti de Waldec, Comiti ac
nobilitari Domina Lippia,
Vidua, &c.

Domina suæ clementissima.

Nec non

ILLVSTRISSIMO AC GENEROSISSIMO
Comiti & Domino

DN. Jobst Hermann / COMITI AC
nobilitari Domino Lippia, &c.
Domino suo clementissimo.

Disputationem hanc Theologicam
maxima cum animi devotione

Offert ac dedicat.

JOHANNES RUDOLPHUS,
Hagus Diepholdensis.

Quaestio Prima.

Utrum detur aliquod peccatum originale?

I.

DARI peccatum originale unice ex sacris literis innotescit. Etsi enim Philosophus ex lumine rationis cognoverit, intellectum ignorantia laborare atque ad veritatis lucem sicut vesperilionum oculos ad meridiem coecutire, appetitum itidem contra rationis dictamen ita inordinatè ferri in res jucundas, ut earum inexplebilis sit appetitio; nihilominus tamen hujuslabistum originem tum naturam & magnitudinem ignoravit. Sola Scriptura itaque nos docet, primos parentes nostros propter inoboedientiam suam ex statu felicissimo, in quo conditi erant, deturbatos & in statum planè contrarium coniectos esse, in quo non solum ipsi varijs miserijs, & quod maximum est, iræ divinæ atque æternæ damnationi obnoxij fuerunt, verùm etiam per naturalem propagationem idem malum in omnes suos posteros derivarunt. Et hoc est, quod phrasi ecclesiasticâ peccatum originis vocamus.

lib. 2.

Mer.

cap. 1.

lib. 3.

Nico-

mach.

c. ult.

II. Hinc Paulus Rom. V. 12. *Per unum hominem inquit, peccatum in mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pervasit, in quo omnes peccaverunt.* Idem Ephes. II. *¶ 3. Versati olim sumus in cupiditatibus carnis nostræ, facientes, quæ carni & cogitationibus libebant, eramusq; naturâ filij iræ* Job, XIV. *¶ 4. Quis proferet purum ex immundâ (massâ?) ne unus quidem*

¶ 2

profer

(*proferripotere.*) David Psal. LI. 6. *En ego in iniquitate formatus sum & in peccato concepit me mater mea.*

III. Porro confirmatur hæc doctrina ex necessitate baptismi. Si enim infantes propterea sunt baptizandi & regenerandi, ut hæredes vitæ æternæ fiant, utique cum peccato nascantur necesse est. Ratio hæc redditur: quia nihil præter peccatum æternâ salute arcet & excludit. Unde servator noster ipse Joh. III. 5. & 6. *Nisi quis genitus fuerit ex aquâ & spiritu, non potest introire in regnum DEI. Quod genitum est ex carne, caro est, & quod genitum est ex spiritu, spiritus est. Ne mireris, me dixisse tibi, oportet vos iterum gigni.* Ob quam causam primitiva ecclesia non solum adultos, sed etiam infantes, cum mortis periculum adesset, baptizari curavit, quod sanè non fecisset, nisi parvulos peccato infectos esse credidisset.

IV. Cæterum quod supra diximus, Adamum peccatum in omnes suos posteros derivasse, quippe in quo omnes peccaverunt, id verissimum est, modo excipiatur Christus, qui conceptus est sine omni peccato: non enim cum concupiscentiâ de semine viri, sed Spiritu sancto conceptus & natus est, uti Angelus de Mariâ ait: *Quod in eâ genitum est, ex spiritu sancto est,* Matth. I. 20. Et ad Mariam ipsam: *Spiritus sanctus superveniet in te, & virtus altissimi inumbrabit te: propterea id etiam, quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius DEI,* Luc. I. 35.

V. Pontificij, præsertim Franciscani, à communi illâ hominum conditione etiam B. Mariam virginem exemptam volunt, non obstante, quod ea communi modo concepta & nata sit. Hinc quotannis festum immaculatæ conceptionis ejus celebrant. Verùm cum de eo nec ex scripturâ, nec ex antiquitate quicquam constet, eadem facilitate id rejicitur, quâ

*Exam-
min.
Conc.
Trid.
par. I.* *asseritur. Interim hoc ipso nihil: sunt verba Chemnitij, detra-
ctum volumus dignitati B. Mar. virginis. Amplectimur enim
summâ animi reverentiâ, quod ipsa canit: Ex hoc beatam me
dicent omnes generationes, quia magna mihi fecit, qui potens est.
Senti.*

Sentimus autem, ita rectè beatam predicari Mariam virginem, si ea ipsi tribuantur, quæ & scripturæ consentanea sunt & inde probari possunt, ut sanctum sit nomen Domini. Nec ulla alia celebratio ipsi grata esse potest.

V. I. Quemadmodum autem salutis nostræ hostis per hæreticos præcipua Christianæ religionis capita nunquam non impugnavit; ita etiam hunc articulum maximè fundamentalem arietavit. Etenim seculo post Christum natum quinto excitavit Pelagium, qui parvulos cum peccato nasci, aut ullam labem ex Adamo contrahere negavit. Huic priscae ecclesiæ Doctores sese masculè opposuerunt, tum scriptis tum Concilijs, inter quæ Milevitanum in Africâ & Arausicanum in Galliâ eminent. Pelagianam hæresin avorum memoriâ resuscitarunt Anabaptistæ, cum quibus consentiunt novi Photiniani. Graviter quoque erravit Zwinglius, qui labem originalem morbum quidem vocavit, peccatum tamen dicere noluit. Idem Albertus Pighius, quem secutus est Ambrosius Catharinus, falsò docuit, peccatum originis nihil aliud esse nisi actuale peccati transgressionem reatu tantum & poena transmissam & propagatam ad posteros, sine vitio aliquo & pravitate hærente in ipsorum substantiâ. Objectiones tum veterum tum recentiorum errorum ad ipsum conflictum rejicimus.

Quæstio Secunda.

Quomodo peccatum rectè definiatur?

I.

I è vulgo fideles, in quorum informatione vocabulis communibus & à quovis intelligi aptis utendum est, hunc articulum doceantur, totum negotium paucis expediri posse existimamus. Enimverò simplicioribus Christianis sufficere videtur, si credant,

dant, singulos homines, originem suam Adamo acceptam ferentes, cum peccato nasci, ac propterea æterno exitio esse obnoxios, nisi per gratiam DEI ob meritum Christi liberentur. Utrum enim plura assequi valeant idiotæ, meritò dubitatur. At verò in scholis, ubi illi videlicet erudiuntur, qui aliquando ecclesiæ doctores sunt futuri, tum hujus tum cæterorum fidei capitum accuratior requiritur tractatio, hisce præsertim temporibus, quibus propter aduersariorum argutias, disputandi quoque pruritum & omnia subtiliùs excutiendi libidinem, sanctæ simplicitati, quâ veteres contenti erant, inhærere haut licet. Ob quam causam non possumus quæstionem propositam silentio involvere, quam tamen nunc paucis saltem delibabimus.

II. In Apologiâ Augustanæ Confessionis duplex proponitur & approbatur peccati originalis definitio. Altera, quæ satis vetus est, formalem ejus rationem tantùm exponit, atque ita habet: *Peccatum originis est carentia justitiæ originalis*. Dicitur *carentia justitiæ originalis*. Etenim peccatum originale privativè opponitur justitiæ originali, quæ cùm maximum bonum & summa hominis perfectio sit, quæ scilicet in viatorem cadere potest, vitium quoque ei oppositum gravissimum malum maximaque hominis depravatio & corruptio est.

III. Nempe ante lapsum imago DEI hominem ita decorabat, ut singulæ ejus partes divinam quandam perfectionem referrent, illæ præsertim, quæ homini competunt, quatenus talis est. Intellectus DEUM quoad essentiam & voluntatem ejus perfectè cognoscebat, atque omnia, quæ ad æternam beatitudinem adipiscendam cognitu necessaria erant, habebat perspecta. Voluntas DEUM supra omnia amabat, nec in ullum bonum caducum inordinatè ferebatur. Appetitus sensitivus imperio rationis sese nunquam subducebat aut opponebat. Hæ perfectiones simul sumptæ justitiæ originalis nomine veniunt. Post commissum autem peccatum

tum

tum illuminationi mentis & cognitioni rerum ad æternam felicitatem consequendam necessariorum successit ignorantia cum pronitate ad falsa & erronea iudicia. Voluntas averfa est à DEO atque ad odium, invidiam & desperationem proclivis. Appetitus sensitivus est rebellis & nunquam non inclinatur ad terrena & carnalia desideria. Enarratæ privationes junctim acceptæ in homine peccatum originis constituunt & omnes adductâ definitione comprehenduntur.

IV. Altera definitio, quæ in dictâ apologiâ continetur, præter formale peccati etiam materiale includit, est quæ Thomæ, qui primâ secundæ quæst. LXXXII. art. 1. ad I. ait: *Sicut aegritudo corporalis habet aliquid de privatione, in quantum tollitur equalitas sanitatis & aliquid habet positivi, scilicet ipsos humores inordinatè dispositos, ita etiam peccatum originale habet privationem originalis justitiæ & cum hoc inordinatam dispositionem partium animæ. Unde non est privatio pura, sed est quidam habitus corruptus.* Cum hac Thomæ definitione coincidit peccati originalis descriptio, quâ ipsa Augustana Confessio utitur, cum ait: *Docent (ecclesiæ nostræ) quod post lapsum Adæ omnes homines secundum naturam propagati nascantur cum peccato, hoc est, sine metu DEI, sine fiduciâ erga DEVM & cum concupiscentiâ.* Quare autem laudata confessio mentionem fecerit concupiscentiæ, id exponit apologia his verbis: *Adversarij in sibi fatentur, materiale (ut vocant) peccati originalis esse concupiscentiam, quare in definiendo non fuit prætereunda, præsertim hoc tempore, cum de ea nonnulli parùm religiosè philosophantur.* Interim expressè addit apologia, utramque definitionem, scil. tum eam, quæ formale tantum, tum istam, quæ materiale simul exprimit, si rectè intelligantur, esse bonam, quâ fini etiam subjungit verba Bonaventuræ: *Cum queritur, quid sit originale peccatum, rectè respondetur, quod sit concupiscentia immoderata. Rectè etiam respondetur, quod sit debita justitiæ carentia. Et in una istarum responsionum includitur altera.* *Et hæc sententia* (ita pergit apologia) *consen-*

veniunt cum scripturis. Nam Paulus interdum expresse nominat defectum, ut 1. Corinth. 2. Animalis homo non percipit ea, quae spiritus Dei sunt. Alibi concupiscentiam nominat efficacem in membris & parientem malos fructus.

V. Ne tamen alicui æquivocatio vocum *materiale* & *formale* imponat, sciendum est, quòd *formale* tripliciter accipi. 1. Idem est ac *essentiale*, quod ex materiali & formali constat, ex. gr. formalis ratio ferræ non solum est, dentatum esse, aliàs enim lignum vel pannus dentatus formaliter ferræ esset; sed præterea includit ferrum, adeoque ipsius ratio formalis consistit in materiali & formali simul. In quâ significatione, si quis statuatur, peccatum formaliter non solum esse carentiam, sed etiam aliquid positivi, nihil videtur absurdi dicere. 2. Sumitur *formale*, pro alterâ tantum compositi parte, v. g. ratio formalis calidi est calor, qui non simul includit ignem aut corpus, cui calor est additus. Et hoc sensu peccatum formaliter est carentia justitiæ originalis, & non simul aliqua positiva res. 3. Dicitur à nonnullis reatus, qui est necessarium peccati consequens, *formale*, quod per divinam misericordiam tolli potest, priori formali nihilominus manente.

VI. *Materiale*, quod est subiectum peccati itidem duplex est, scilicet remotum & proximum. Remotum est vel substantia, ut homo; vel potentia naturalis, ut voluntas. Et hoc materiale, si rectitudine privatum sit, non dicitur peccatum, sed homo peccator, voluntas peccans. Proximum, est habitus aut inclinatio aut actus, quæ omnia, si rectitudine aliquâ destituantur, peccati nomine veniunt. Rectè enim dico, iniustitia est peccatum, concupiscentia est peccatum, furtum est peccatum.

VII. Est autem hæc distinctio, quâ nimirum inter materiale & formale peccati distinguitur, tum in naturâ peccati explicandâ tum in erroribus confutandis perquam necessaria. Unde Theologi eam nunquam non inculcant, B. Chemnitius in L.

in L. Theol. de peccat. origin. c. IV. Peccatum originis diversore-
spectu est, & in predicamento qualitatis, & relationis. In relatione
formale esse reatum nullum est dubium. Quando vero est in predi-
camento qualitatis, sicut in peccato actuali, formale est deformitas
ipsius actus, quæ est privatio alicujus boni, debiti inesse in actu, & a-
liquod materiale, id est, actus illi deformitati substratus: ita in origi-
nali formale est carentia iustitia debita, seu defectus rectitudinis ab-
errans à lege DEI. Materiale est concupiscentia, quæ est subiectum
illius privationis. B. Hutterus, in Loc. Theol. art. IX. de peccato
orig. Definitionem Philippeam paulò antè productam vellunt non-
nulli his moti rationibus: 1. Defectus sive privatio est
absentia formæ, quæ potest adesse. Atqui iustitia
originalis non potest in naturâ humanâ adesse.
Ergò peccatum non potest definiri per defectum
sive privationem iustitiæ originalis. 2. Inclina-
tiones, motus & actiones sunt aliquid positivum:
Peccatum est inclinatio motus & actio. Ergo
peccatum est aliquid positivum: Et per conse-
quens non debet ita universaliter definiri per pri-
vationem & defectum: id quod scriptura etiam
innuit, quando per vocabula positiva peccatum
definit, qualia sunt vetus homo, cor lapideum,
caro, &c. Unde Thomas etiam statuit, pecca-
tum non esse puram privationem sed habitum
quendam corruptum. 3. Quicquid atrocitatem
peccati extenuat, doceri non debet. Privatio

B

exte-

extenuat atrocitatem peccati. E. Sed rationum istarum impetus facile averti & everti potest: Prima enim laborat sophismate vitiosa & imperfecta definitionis. Privatio enim non tantum definitur per absentiam formae, quae potest adesse, sed & quae debebat adesse, imò cui etiam competeat adesse, licet nunc ex interventu tristissimi accidentis, adesse non possit. Deinde Minor propositio non est completè vera. Etsi enim in renatis iustitia originalis non plenè & ex asse restituitur; restituitur tamen ex parte, & restituetur aliquando plenissimè in altera vita, rectissimè proinde peccatum definitur per defectum & privationem illius formae, quae homini potest adesse, imò aliquando perfectissimè ipso actu aderit. Ratio secunda laborat initio sophismate compositionis & divisionis. Nam inclinatio & actio non ponuntur solitarie sive nudè, sed cum adjecto complexu pugnantiae adversus legem DEI. Deinde verò sophismate accidentis: confunditur enim subiectum privationis cum privatione ipsa. Nam quod in minore dicitur, peccatum esse inclinationem, motum & actionem, non simpliciter haec positivè intelliguntur: sed simul involvitur & notatur ἀνομία sive ἀταξία, quae rebus istis positivis tanquam subiectis inest, & proinde in minore addi debebat, quòd peccatum sit inclinatio, motus & actio contra legem DEI: quibus adiectis, ultrò cuiusvis patet, discrimen esse inter subiectum & inter depravationem, quae subiecto per accidens inhaeret. Quo eodem sensu scriptura etiam vocabula sunt accipienda. Nam epitheta substantivis nominibus adiecta arguunt, non notari ipsas substantias naturarum à Deo conditarum: sed aliquid in substantiis, nempe vitium & depravationem, quam cum naturam rerum confundere, iusta ratio non patitur. Quod ad auctoritatem Thomae, illam sanè nos minimè tenemur, sed vel maximè contra nos faceret: sed verba ipsius pro nostram magis militanti sententiâ (verbis Thomae, quae supra thes. 4. q. 2. in medium attulimus, haec subiungit:) iam verò habitus corruptus non simpliciter notat rem positivam: sed significat accidens in re positivâ. Tertia & postrema ratio ex falsâ constat hypothesis, quae in minore pro certâ & indubitatâ sumitur.

mitur. Vnde petitio principij emergit, neque enim privationis voce extenuatur, sed exaggeratur potius peccati atrocitas: & ostenditur, quantam cladem, & quàm ingens damnum genus humanum ex privatione hac acceperit. Graves autem sunt causa, propter quas privationis vocabulum in definitione peccati est retinendum: nempe ut conspicatur discrimen inter res conditas & rerum privationem non conditam, sed à diabolo ortum habentem. Haëtenus Hutterus.

II X. Caterum peccatum originale aliquantò plenius, ita ut ejus causa efficiens & effectus simul exprimantur, hunc in modum describi potest. Peccatum originale est maxima naturæ humanæ justitia originali privata depravatio & corruptio, à primo peccato & inobœdientiâ Adami in omnes homines communi modo progenitos derivata, efficiens non solum, ut viam ad æternam salutem prorsus ignorent, Deum nec rectè cognoscant nec ament, in bona caduca & terrena inordinatè ferantur, verùm etiam temporalibus ac æternis poenis obnoxios reddens omnes, qui per spiritum sanctum non renascuntur.

IX. Antequam hinc abeamus verbo adhuc exponemus abominabilem Manichæorum errorem, cujus auctor fuit Manes, qui cum suis complicibus docuit, peccatum non per lapsum primorum parentum in nos derivatum, nec depravationem aut corruptionem naturæ nostræ esse, sed substantiam à malo principio ortam substantiæ hominis à DEO productæ prorsus contrariam, ita ut duæ animæ sint in homine, una bona, quæ à DEO, altera mala, quæ à malâ mente; illam bonarum actionum, hanc malarum causam existere. Videatur S. August. ad Quod vult Deum hæres. XLVI. Simili ferè modo deliravit Matthias Flacius Illyricus, qui quamvis Manichæismo expressè non subscripserit, ex eo tamen, quòd peccatum substantiam esse asseruit, manichæismus pronâ consequentiâ deducitur. Sed hæc ulteriori disquisitione non indigent, cum recitasse talia refutasse sit.

Quæstio Tertia.

An peccatum originale sit concupiscentia?

I.

Vocabulum concupiscentiæ est æquivocum. 1. Sumitur in actu primo, scilicet pro inclinatione ad concupiscendum malum. 2. In actu secundo idq; dupliciter, 1. pro motu concupiscentiæ involuntario. 2. pro motu concupiscentiæ voluntario. Concupiscentia priori modo sive in actu primo considerata non solum appetitui sensitivo, verum etiam intellectui & voluntati infidet. Nam in intellectu est pronitas ad errores, in voluntate ad odium & desperationem, in appetitu ad carnalia desideria; quæ pravæ inclinationes uno nomine concupiscentia vocantur. De hac igitur est quæstio, utrum ea cum cæteris justitiæ originalis privationibus peccatum originale constituat. Nobis id affirmantibus pontificij ex decreto Concilij Tridentini contradicunt, asserentes, concupiscentiam in actu primo nō esse peccatum, sed quandam imperfectionem, quæ homini, si in puris naturalibus crearetur, esset naturalis: post lapsum verò primi parentis esse effectum peccati, qui recte vocetur morbus seu languor natura, infirmitas, fomes peccati, vis appetendi immoderata, fons tentationis, &c. Vid. Becan. Manual. l. 1. c. XIV. n. 3.

II. Veram sententiam, quæ nostra est, hoc argumento damus probatam: Quæcunq; imperfectio nobis connascitur, & est carentia justitiæ originalis, pugnans cum lege Dei, illa est peccatum originale. Atqui concupiscentia in actu primo nobis connascitur & est carentia justitiæ originalis pugnans cum lege Dei. Ergo concupiscentia in actu primo est peccatum originale. Major ex terminis nota est & ab ipsis pontificijs admittitur. Unicum saltem observetur ex Becan. Scholast. Theol. part. 2. tract. 2. c. 9. quæst. 2. n. 6. tripliciter aliquid repugnare legi Dei.

Dei. 1. *Effectivè & sic homo efficiens actum malum pugnat cum lege.*
2. *Privativè, & sic malitia seu deformitas actus pugnat cum lege.*
3. *Contrariè, & sic una lex potest repugnare alteri, quia precipit contrarium. Igitur major vera est in secundo sensu, non autem in reliquis.*

III. Minor quoad priora duo membra extra dubitationis aleam posita est; quoad posterius, facile probatur. Etenim lex primæva hominem imagine divinâ instructum ad finem supernaturalem dirigens perfectissimam obœdientiam exigebat, ita ut eum non solum indeliberatis concupiscentiæ motibus, sed etiam inclinatione ad ejusmodi inordinatus motus vacare oporteret. Cum verò homo post lapsum dictis motibus & pravâ ad eos inclinatione non vacet, id primævæ legi repugnat, adeoq; peccatum est. Unde Apostolus, Rom. VII. 7. dicit, concupiscentiam pugnare cum præcepto isto, *non concupisces*. In hoc autem loco non agi de actuali concupiscentiâ, cui mens consentiat, sed de congenitâ illâ ad peccandû inclinatione, inde constat, quòd eam peccatum esse non nisi ex lege cognosci possit, uti expressè id à Paulo asseritur. Quin ipse Becanus Theol. Scholast. part. 2. tract. 3. c. 1. quæst. 2. n. 2. sui quidem oblitus, veritate tamen coactus, concedit, verba Pauli loc. cit. v. 23. *Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ*, intelligenda esse de concupiscentiâ, quæ incitet ad peccatum, & sic potius discessio sit à lege quàm lex. Quod si verò concupiscentia proritans ad peccandum discessio est à lege, omnino ea peccatû est. Hæc ingenua confessio, quomodo cum ybis §. 1. ex ipso Becano adductis conciliari possit, ipse dispiciat.

IV. Coeterum Pontificij communiter hunc in modum contra veritatem argumentantur: *Quicquid habet rationem peccati, hoc per Christi gratiam in baptismo tollitur ac deletur. Concupiscentia in actu primo non tollitur. E. concupiscentia non est peccatum originale.* Becan. Manual. cit. loc. n. 2. Nos concessâ minore, negamus majorem. Ratio negationis patet ex præcedente discursu,

fu, quo evidenter probavimus, concupiscentiam esse peccatū, quæ cum maneat in baptizatis, certò evincitur, non omne, quod rationem peccati habet, per baptismum tolli.

V. Quod ut rectius intelligatur, distinguendum est inter ipsum peccatum originis & ejus reatum. Hunc totum tolli per baptismum dudum confessi sunt nostrates. Chemnitius Exam. Concil. Trident. part. 1. de peccati orig. reliquijs: *Didicimus ex scripturâ, ait, in baptismo per mortem & resurrectionem Christi fieri remissionem omnium peccatorum. Et illam non esse superficialiam, nō dimidiatam aut partialem, sed plenam & perfectam, ita ut nulla condemnatio sit his, qui in Christo Iesu sunt. Quod verò peccatū ipsum concernit, statuimus, illud in regeneratione ex parte tolli & contrā imaginem divinam eo modo, qui Deo ad jus cœlestis hæreditatis recuperandum fuerit visus, restitui, pristinæ tamen conditioni, quæ ante lapsum erat, non æquari, cum concupiscentia adhuc sit reliqua. De hoc iterum Chemnit. cit. loc. *Discimus & hoc ex scripturâ, baptismum esse lavacrum regenerationis & renovationis per spiritum sanctum, Tit. 3. Loco igitur defectus originalis, spiritus sanctus in renatis operatur nova dona, spirituales facultates & motus. Incipit etiam naturam sanare, mortificare & crucifigere veterem hominem cum morbis, concupiscentiis & actionibus carnis, &c. Malum tamen originale, licet per baptismum remissum sit, non tamen subito totum tollitur & penitus extirpatur ex carne renatorum, sed ejus reliquia quadam, defectus scilicet & concupiscentia supersunt & herent in carne renatorum in hac vitâ. Hactenus Chemnitius.**

VI. Ingens autem discrimen est inter concupiscentiam, quæ in infidelibus est, & inter eam, quæ adhuc in renatis existit. In illis concupiscentia est conjuncta cum reatu sive cum obligatione subeundæ æternæ damnationis, adeoq; est peccatum damnans. In his verò invenitur concupiscentia sine reatu sive sine obligatione ad pœnam. Unde benè Chemnitius: *quando*
explica-

explicamus discrimen peccati mortalis & venialis, fideliter & diligenter monemus, concupiscentiam, quæ in renatis reliqua est, quando ei ita resistitur, ut actiones ejus spiritu mortificentur, non esse peccatum mortale siue regnans aut vastans conscientiam. Docemus etiam, non esse peccatum damnans credentes: hoc est, propter quod damnentur ij, qui in Christo Iesu sunt. Hoc ipso tamen concupiscentia non definit esse peccatum, quia formale ejus, quod est carentia rectitudinis pugnans cum lege Dei, manet, quamvis effectus ejus, qui est reatus, in baptismo aboleatur. Hinc bene S. Augustinus l. i. de nuptijs & concupiscentiâ: *Dimittitur, inquit, concupiscentia carnis in baptismo, non ut non sit, sed ut in peccatum non imputetur. Quamvis autem reatu suo jam soluto, manet tamen donec sanetur omnis infirmitas.*

VII. Becanus Manual. l. i. c. XIV. n. 5. ad hunc locum Augustini ita respondet: *Concupiscentia dupliciter potest spectari secundum Augustinum. Primo quatenus est conjuncta reatu peccati originalis, quo quasi extrinsecus informatur. Et hoc modo est in infidelibus, qui non sunt baptizati. Secundo quatenus est separata à reatu peccati originalis, Et sic est in ijs, qui baptizati sunt. Igitur Augustinus docet, concupiscentiam remitti in baptismo, quoad reatum, non quoad se: Vel ut alibi loquitur, transire reatu & manere actu (l. 6. contra Iulianum c. 3. & 8.) quod perinde est, ac si dicat, concupiscentiam in homine ante baptismum conjunctam esse cum peccato originali, post baptismum separatam esse.*

IX. Verba S. Augustini satis quidem perspicua sunt, nihilominus tamen Becanus per depravationem & violentam torsionem tandem ex ijs elicit, quod ipsi arridet. Primo affingit Becanus Augustino, quasi ipsius mens sit, concupiscentiam in infidelibus intrinsecè & in se esse bonam & nullâ ratione peccatum; culpabilem tamen dici non quidem proprio sed peccati originalis, cum quo conjuncta sit, reatu. Hinc secundò in renatis remitti non quoad se, sed quoad reatum peccati originalis, i. e. peccatum originale ejusque reatum à concupiscentiâ in baptismo separari & tolli. Ad primum respondemus, concupiscentiam ex mente Augustini intrinsecè siue in se omnino esse culpabilem adeoq; peccatum: expressè enim asserit, eam suo, i. e. proprio (non alterius) reatu in baptismo solvi. Ad secundum respondeat ipse Augustinus, verba ejus ita habent: *dimittitur concupiscentia carnis in baptismo, non ut non sit, sed ut in peccatum non imputetur.* Jam verò quoadcunq; remittitur, ita ut tanquam peccatum non imputetur, illud

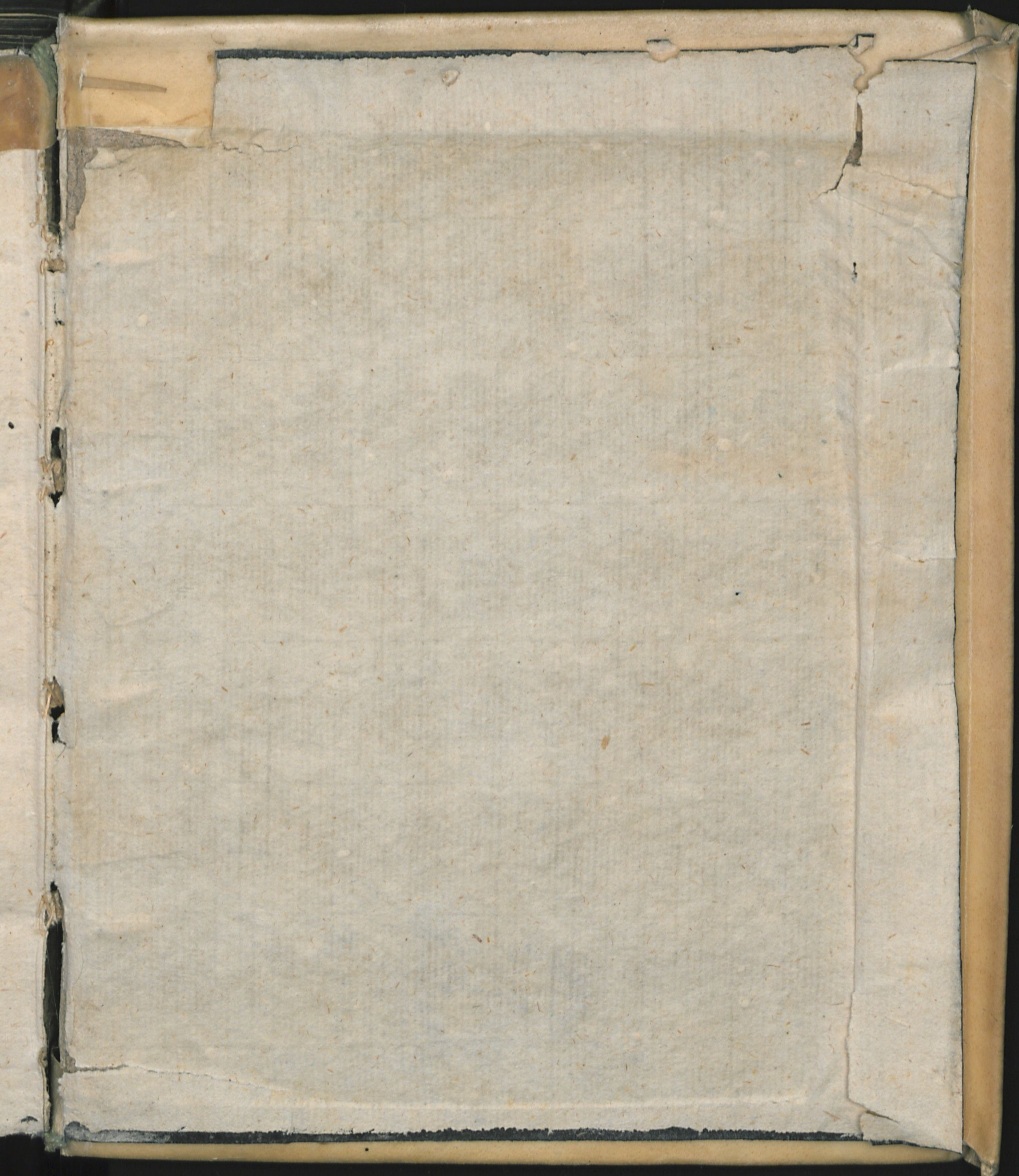
illud peccatum sit, necesse est: manifestam enim contradictionem implicat, aliquid remitti sive tanquam peccatum non imputari, quod revera peccatum non sit. Ne autem quis de mente Augustini adhuc dubitet, adducemus ex l. 5. contra Julianum locum clarissimum, quem rectè B. Chemnitius contra pontificios urget: *Sicut cecitas cordis, inquit Augustinus, quam solus removet illuminator Deus, & peccatum est, quo in Deum non creditur; & pœna peccati, quâ cor superbum dignâ animadversione punitur; & causa peccati, quum mali aliquid cœci cordis errore committitur: ita concupiscentia carnis, adversus quam bonus concupiscit spiritus, & peccatum est, quia inest illi inobœdientia contra dominatum mentis; & pœna peccati est, quia reddita est meritis inobœdientis; & causa peccati est defectio consentientis, vel contagione nascentis. ---*
 ——— *Si saperes (Juliane) profectò esse iniquitatem, videres, quâ pars inferior hominis repugnat superiori atq; meliori. At omnis iniquitas peccatum est. I. Joh. III. 4. V. 17.*

Quæstio Quarta.

An peccatum originale sit naturale vitium?

I. **D**icitur aliquid naturale dupliciter. 1. Naturale idem est ac essentialē & quod ex essentiâ necessariò fluit. In quâ significatione v. g. homini naturale est, esse animal rationale, item, esse disciplinarum capacem: quorum duo priora essentialē constituunt; posterius eam necessariò consequitur, estq; propriū in quarto modo. 2. Sumitur naturale pro eo, quod cum naturâ cœpit & propagatur. Opponitur autem ei personale, quod videlicet non ad naturam pertinet, nec cum eâ propagatur, sed saltem ad personam. Hoc sensu imago divina, quâ primi nostri parentes præditi erant, rectè dicitur donum naturale, quod Adamo concessum erat, non ut eo solus gauderet, sed ut idem cum naturâ ad omnes posteros transmitteret. Postquam verò peccavit, illud non modò sibi verum etiam toti posteritati amisit. Et quoniam post lapsum generat filios secundum suam imaginem, id est, peccato infectos, verè illud peccatum in filiis Adami est vitium naturale: conascitur enim nobis & cum naturâ in omnes posteros propagatur. Unde dicimur *naturâ filij ire,*
 Ephes. II. vers. 3.

F I N I S.

Inches
Centimetres

B.I.G.

Farbkarte #13

neologica

ATTO
INIS

M. A.

ARTINO

ol. Doctore

linar.

ad. Martij

bjicit

HUS HAGIUS,

phalus.

LII,

pographus Academicus,

xxx

T 161

